

Wet van .....
houdende nadere wijziging van de
Wet Regionale Organen
(S.B. 1989 No.44, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2005 no. 28)

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

In overweging genomen hebbende, dat in het kader van de financiële en fiscale regionale decentralisatie nodig is de Wet Regionale Organen (S.B. 1989 No.44, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2005 no. 28) te wijzigen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

ARTIKEL I

In de Wet Regionale Organen (S.B. 1989 No.44, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2005 no. 28) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- A.** In artikel 1 worden na lid 3 twee nieuwe leden 4 en 5 opgenomen, luidende als volgt:
4. Onder een districtsfunctionaris wordt verstaan een landsdienaar als bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Personeelwet (G.B. 1962 no. 95, geldende tekst S.B. 1985 no. 41, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1987 no. 93) die dienst is genomen voor het verrichten van werkzaamheden in het district.
  5. Onder districtspersoneel wordt verstaan degenen die ingevolge de artikelen 1 lid 1 en 3 lid 4 van de Personeelwet als arbeidscontractanten in dienst zijn van het district.
  6. Onder een bestuursportefeuille wordt verstaan een groep activiteiten van het dagelijks bestuur van het district die wordt uitgevoerd onder leiding van een districtsfunctionaris die uit dien hoofde deel uitmaakt van het Districtsbestuur.

B. Artikel 3 wordt gewijzigd als volgt:

- (1). lid 3 wordt vervangen door: De Districtsraad kiest uit zijn midden een Voorzitter; hij geeft leiding aan de activiteiten van de Districtsraad.
- (2) In lid 4 wordt de zinsnede 'die bij verhindering of ontstentenis van de Districts-Commissaris als Voorzitter van de Districtsraad optreedt' vervangen door: die bij verhindering of ontstentenis van de Voorzitter van de Districtsraad hem vervangt.

C. Artikel 8 wordt gewijzigd als volgt:

- (1). Lid 2 verval.
- (2). Het cijfer 1 vóór de zinsnede " In de ..... mochten opkomen" verval.

D. Artikel 9 wordt gewijzigd als volgt:

- (1). Lid 1 wordt vervangen door: De Districtssecretaris functioneert als secretaris van de Districtsraad.
- (2). In lid 2 wordt de zinsnede "de Districtscommissaris" vervangen door: de Voorzitter van de Districtsraad.

E. In artikel 11 lid 1 wordt de zinsnede "de Districtscommissaris" vervangen door: de Voorzitter van de Districtsraad.

F. Artikel 13 wordt gewijzigd als volgt:

1. In lid 1 wordt na de zinsnede "hetzij door een commissie uit zijn midden – bij " toegevoegd: de Districtscommissaris en.
2. Onder vernummering van lid 2 tot lid 3, wordt een nieuw lid 2 toegevoegd, luidende als volgt: Het Districtsbestuur kan de vergaderingen van de Districtsraad bijwonen. Het heeft in die vergaderingen een raadgevende stem.
3. In lid 3 (nieuw) wordt de zinsnede "de Districtscommissaris" vervangen door: de Voorzitter van de Districtsraad.

G. In artikel 14 lid 2 wordt de zinsnede "de Districtscommissaris" vervangen door: het Districtsbestuur.

H. In artikel 15 lid 2 wordt de zinsnede " eind maart" vervangen door: 1 (één) mei.

I. Artikel 16 wordt gewijzigd als volgt:

(1). In lid 1 worden de woorden 'na ingewonnen advies van de Districtsraden, door de minister goedgekeurd' vervangen door: door de Districtsraden vastgesteld en ter kennisgeving gezonden aan de minister.

(2). In lid 2 wordt de zinsnede "goedgekeurde" geschrapt.

J. In artikel 25 wordt na lid 2 een nieuw lid 3 toegevoegd, luidende als volgt:

3. De Districtsraad en het Districtsbestuur zijn gehouden om de Ressortraad te informeren over genomen besluiten en ingenomen standpunten die het ressort betreffen.

K. Artikel 28 wordt gewijzigd als volgt:

(1). In lid 2 wordt het onderdeel b vervangen door:

b. de Districtsecretaris en de Districtsadministrateur.

(2). Na onderdeel b wordt een nieuw onderdeel c toegevoegd luidende als volgt:

c. overige districtsfunctionarissen die als zodanig door de Districtsraad zijn benoemd.

(3). Lid 3 wordt geschrapt, waarna na lid 2 twee nieuwe leden 3 en 4 worden toegevoegd, luidende als volgt:

3. Het lidmaatschap van de Districtsraad en van het Districtsbestuur zijn onverenigbaar.

4. De leden van het Districtsbestuur moeten bij voorkeur hun vaste woonplaats binnen het betrokken district hebben.

L. Artikel 30 lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

Het Districtsbestuur is bevoegd districtsbesluiten uit te vaardigen, ter uitvoering van een bepaling van een districtsverordening, dan wel ter ordening van een op het district betrekking hebbend onderwerp, dat bij of krachtens de wet niet uitputtend is geregeld, voor zover deze bevoegdheid niet aan de Districtsraad of een ander orgaan is voorbehouden.

M. Na artikel 30 wordt een nieuw artikel 30a toegevoegd, luidende als volgt:

Artikel 30a

1. De Districtscommissaris geeft aan de Districtsraad kennis van de besluiten van het Districtsbestuur.
2. Voor zover de Districtsraad van oordeel is, dat een besluit van het Districtsbestuur strijdig is met een districtsverordening of een besluit van de Districtsraad wordt het bij besluit van de Districtsraad vernietigd.
3. Voor zover het besluit van het Districtsbestuur niet binnen zes weken na de dagtekening van de mededeling van de Districtscommissaris is vernietigd, blijft het van kracht.

N. Artikel 31 wordt gewijzigd als volgt:

(1) lid 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. De Districtscommissaris staat aan het hoofd van het Districtsbestuur en vertegenwoordigt als zodanig het district in en buiten rechte.

(2) Onder vernummering van de leden 2 tot en met 4 tot onderscheidenlijk 3 tot en met 5 wordt een nieuw lid 2 toegevoegd, luidende als volgt:

2. De Districts-Commissaris is in het district ook de vertegenwoordiger van de Regering.

O. Na artikel 32 wordt een nieuw artikel 32a toegevoegd, luidende als volgt:

Artikel 32a

1. Bij Districtsverordening worden de taken van het Districtsbestuur verdeeld in een administratieve -, financiële - en overige bestuursportefeuilles en wordt het aantal leden van het Districtsbestuur vastgesteld.
2. De Districtssecretaris wordt met goedkeuring van de Minister benoemd door de Districtsraad en is belast met de leiding van de activiteiten van de administratieve bestuursportefeuille.
3. De Districtsadministrateur wordt met goedkeuring van de minister belast met financiële aangelegenheden benoemd door de Districtsraad en is belast met de leiding van de activiteiten van de financiële bestuursportefeuille.

4. De districtsfunctionarissen aan wie de leiding van activiteiten van een of meer andere bestuursportefeuilles door de Districtsraad is opgedragen, maken als zodanig tevens deel uit van het Districtsbestuur.
5. Regelingen betreffende de functievereisten en taakomschrijvingen van districtsfunctionarissen die deel uitmaken van het Districtsbestuur worden met in achtneming van de richtlijnen van de minister en voor zover het betreft de functievereisten en taakomschrijving van de Districtsadministrateur, met in achtneming van de richtlijnen van de minister belast met financiële aangelegenheden, door de Districtsraad vastgesteld.

P. Artikel 37 lid 1 wordt vervangen door:

1. Onverminderd het elders in deze wet bepaalde kunnen bij districtsverordening worden geregeld
  - a. de instandhouding en het onderhoud van:
    - (i) voor openbare diensten bestemde werken, als in artikel 47 lid 1 onder e bedoeld;
    - (ii) voor openbaar gebruik bestemde plaatsen, als in artikel 47 lid 1 onder f bedoeld.
    - (iii) openbare markten
  - b. de ophaal en verwerking van vuil;
  - c. de voorziening en distributie van drinkwater;
  - d. de rechtspositie van personeel in dienst van het district;
  - e. de bescherming van het milieu;
  - f. de deelname van de bevolking bij de voorbereiding en uitvoering van regelgeving en bestuur.

Q. Na artikel 37 wordt een nieuw artikel 37a toegevoegd, luidende als volgt:

Artikel 37a

De Districtsraad oefent de bevoegdheden uit, die haar bij of krachtens enige wet zijn toegekend, voor zover die niet in strijd zijn met de bepalingen van deze wet zijn.

R. Artikel 38 wordt vervangen door:

Indien en voor zover de wet daarin voorziet kunnen in de districten bij districtsverordening:

- a. belastingen en heffingen worden opgelegd; en
- b. bestemmingsheffingen worden ingevoerd.

S. In artikel 39 lid 1 wordt de zinsnede “ten hoogste duizend gulden” vervangen door: SRD 500,- (Vijfhonderd Surinaamse Dollars).

T. Na artikel 39 wordt een nieuw artikel 39a toegevoegd, luidende als volgt:

Artikel 39a

Met inachtneming van de voorschriften van de Regering worden bij districtsverordening de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van het district vastgesteld. Deze districtsverordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

U. In artikel 40 wordt lid 2 vervangen door een nieuw lid 2, luidende als volgt:

In het Districtsfonds worden gestort:

- a. door het district zelf gegeneerde inkomsten in de vorm van:
  - (i) belastingen en heffingen als in artikel 38 van de Wet bedoeld;
  - (ii) opbrengsten van verbeurd verklaarde goederen als in artikel 39 lid 1 van de Wet bedoeld en
  - (iii) geldboetes als in artikel 39 lid 2 van de Wet bedoeld;
- b. afdrachten uit staatskas in de vorm van
  - (i) algemene afdrachten en
  - (ii) bijzondere afdrachten
- c. andere bij staatsbesluit aan te geven inkomsten.

V. Artikel 41 wordt gewijzigd als volgt:

- (1) In lid 1 wordt de zinsnede “de Districtscommissaris of door leden van de Districtsraad” vervangen door: elk lid van de Districtsraad.
- (2) In lid 2 wordt de zinsnede “districtsverordeningen” vervangen door: districtsverordening.

W. Artikel 42 wordt vervangen door:

1. Districtsverordeningen dienen, alvorens in werking te treden door de Regering te worden goedgekeurd; zij worden met het oog daarop door de districtsraad ter kennis van de Regering gebracht.
2. De Regering kan haar goedkeuring aan een districtsverordening onthouden wegens strijd met het recht, voorschriften van de Regering, het algemeen belang of enige doelstelling of maatregel van het Regeringsbeleid.

X. Artikel 43 wordt vervangen door:

1. Voor zover de Regering niet binnen zes weken nadat de districtsverordening ter kennis van haar is gebracht, besloten heeft om haar goedkeuring daaraan te onthouden, wordt de districtsverordening op voordracht van de Minister door de President vastgesteld waarna zij in het Staatsblad van de Republiek Suriname wordt bekendgemaakt en in werking treedt de dag volgende op die van haar bekendmaking, tenzij de districtsverordening zelf in een latere ingangsdatum voorziet.

Y. Artikel 45 verval.

Z. In artikel 46 wordt onder vernummering van lid 3 tot lid 4 een nieuw lid 3 toegevoegd, luidende als volgt:

3. De districtsfunctionarissen die deel uitmaken van het Districtsbestuur zijn belast met de leiding van de taken die deel uitmaken van de bestuursportefeuilles die aan hen zijn toevertrouwd.

Aa. Artikel 47 wordt gewijzigd als volgt:

(1) In lid 1 onderdeel d. wordt de zinsnede "alsmede van andere inkomsten en uitgaven, voor zover dit bij of krachtens wet aan de districtscommissaris is opgedragen" geschrapt.

(2) Lid 2 wordt vervangen door:

2. Bij de uitoefening van het dagelijks bestuur maakt het Districtsbestuur gebruik van de bevoegdheden die aan de districtsverordeningen worden ontleend en

van de bevoegdheden die voor de uitoefening medebewind taken aan het Districtsbestuur zijn toegekend.

Bb. Na artikel 47 wordt er een nieuw artikel 47a toegevoegd, luidende als volgt:

Tot het dagelijks bestuur behoort ook het vorderen en innen van de belastingen en heffingen als bedoeld in artikel 38.

Cc. In artikel 54 wordt lid 2 vervangen door:

2. De districtsbegroting wordt ingericht volgens de richtlijnen, gegeven door de minister belast met financiële aangelegenheden, en wel zodanig dat daarin duidelijk blijkt, welke opgebrachte kosten worden bestreden uit middelen die het district zelf genereert, welke opgebrachte kosten uit algemene en bijzondere afdrachten worden bestreden en onder welk directoraat deze kosten ressorteren.

Dd. Artikel 58 wordt gewijzigd als volgt:

(1) Lid 2 wordt gewijzigd als volgt:

Indien de Minister van oordeel is dat een besluit als in lid 1 van dit artikel bedoeld in strijd is met het recht, voorschriften van de Regering of het algemeen belang dan is de Minister gedurende drie weken vanaf de kennisgeving bevoegd het besluit te schorsen.

(2) Er wordt een lid 3 toegevoegd, luidende als volgt:

Indien na schorsing de districtsraad van oordeel is dat er geen grond voor schorsing aanwezig is wordt het geschil voorgelegd aan de President die binnen dertig dagen een bindend besluit neemt.

Ee. Artikel 61 wordt vervangen door:

1. In geval het Districtsbestuur de uitvoering van taken die gebaseerd zijn op een districtsverordening of een besluit van de Districtraad schromelijk verwaarloost, neemt de Districtsraad deze taken zelf over.
2. Ingeval het Districtsbestuur de haar bij wet of in medebewind opgedragen taken schromelijk verwaarloost, wordt door de Minister bepaald, dat haar

bevoegdheden tijdelijk door de minister aangewezen functionaris worden uitgeoefend.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Regionale Ontwikkeling is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de .....

R.R. VENETIAAN

Wet van ..... houdende wijzigingen van de Wet Regionale Organen” (S.B. 1989 no.44, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2005 no. 28)

Ontwerp

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemeen

De Regering heeft in samenwerking met de Inter-American Development Bank (IDB) vanaf 2002 het ‘Decentralization and local Government Strengthening Program’ (DLGP) uitgevoerd. De bedoeling van dit programma was de financiële en fiscale decentralisatie van regionale regelgeving en bestuur. Uitvoering van de resultaten van dit programma vereist wijziging van de Wet de Regionale Organen (S.B. 1989 no.44, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2005 no. 28). Dit wetsontwerp beoogt die wijzigingen tot stand te brengen.

Hoewel de Grondwet in Hoofdstuk XXI sinds 1987 voorziet in de decentralisatie van regionale regelgeving en bestuur is deze tot nu toe uitgebleven. In 1989 is de Wet Regionale Organen in werking getreden, maar de daadwerkelijke operationalisering van de decentralisatie heeft nog niet plaatsgevonden. Bevoegdheden betreffende de huishouding van de districten zijn bij de centrale overheid gebleven en worden uitgeoefend door de Directoraten van de ministeries en de Districts Commissaris als ambtenaar van de centrale overheid. Met de uitvoering van het DLPG is deze operationalisering thans gestart.

Het concept van decentralisatie dat aan de Wet Regionale Organen ten grondslag ligt, omvat in beginsel de gehele huishouding van het district. De omvang van de werkelijk geoperationaliseerde decentralisatie is evenwel afhankelijk van de bevoegdheden van de centrale overheid die effectief worden overgeheveld naar de regionale organen. De Regering heeft gekozen voor een gefaseerde operationalisering van decentralisatie en het DLGP heeft de eerste fase voorbereid die bestaat uit de overheveling van een aantal autonome bevoegdheden die rechtstreeks verband houden met financiële en fiscale aspecten van de huishouding van de districten.

Daarnaast zullen ook niet specifiek aan financiële en fiscale decentralisatie gerelateerde autonome bevoegdheden van districtsorganen die noodzakelijk zijn voor of dienstbaar zijn aan deze operationalisering, in werking treden. Deze tweede categorie bevoegdheden ligt vooral op het vlak van budgettering en planning.

De essentie van de operationalisering van de autonomie van het district ligt in de operationalisering van de in de Wet Regionale Organen verankerde autonome bevoegdheden van de Districtsraad. Deze bevoegdheden mag de Districtsraad wanneer de operationalisering een feit is, binnen wettelijke grenzen en behoudens eventueel toezicht van een hoger orgaan zoals De Nationale Assemblée, de Regering of de Minister, naar eigen inzichten daadwerkelijk uitoefenen.

Het is verwachtbaar dat naarmate de districten in staat blijken te zijn hun autonome bevoegdheden effectief en efficiënt uit te voeren centrale overheidsorganen ook bevoegdheden in medebewind zullen opdragen aan bestuursorganen van het district. Het onderscheid tussen bevoegdheden die als autonome bevoegdheden bij wet uit de bevoegdheidssfeer van de centrale overheid worden overgeheveld naar de districten en bevoegdheden die de centrale overheid aan de districten overdraagt om in medebewind te worden uitgeoefend, is niet alleen van belang voor de beleidsvrijheid van de bestuursorganen van het district maar onder andere ook voor de wijze waarop fondsen voor de uitoefening van de aan de bevoegdheden gerelateerde taken door de centrale overheid beschikbaar worden gesteld. Autonome taken zullen door de centrale overheid worden mede gefinancierd middels 'algemene afdrachten' en de taken die in medebewind worden uitgeoefend middels 'bijzondere afdrachten'. De regeling hiervan vindt plaats in de Wet Financiële verhoudingen.

De beoogde operationalisering van de financiële en fiscale decentralisatie heeft behalve voor de bevoegdheden van met name de Districtsraad, ook gevolgen voor de samenstelling van de Districtsraad en de benoeming en samenstelling van het Districtsbestuur. Het wordt wenselijk geacht om de in de Grondwet kennelijk beoogde scheiding van politiek-bestuurlijke en ambtelijk-bestuurlijke verantwoordelijkheden met de operationalisering van de autonomie, verder gestalte te geven. Daarom zal de Districtscommissaris niet meer fungeren als voorzitter van de Districtsraad. De Raad zal

zelf uit zijn midden een voorzitter kiezen. Bovendien wordt het in het kader van de operationalisering van de autonomie van de districten wenselijk geacht dat de ambtelijk-bestuurlijke verantwoordelijkheid van de centrale overheid plaats maakt voor een grotere ambtelijk-bestuurlijke verantwoordelijkheid van de districten. Daarom wordt voorgesteld om het Districtsbestuur niet langer te laten bestaan uit ambtenaren van de centrale overheid, maar met uitzondering van de Districts Commissaris uit door de Districtsraad – met inachtneming van de richtlijnen van de Minister van Binnenlandse Zaken - benoemde districtsambtenaren.

Het District heeft recht op een eigen begroting. In het kader van de beoogde decentralisatie zal dit recht worden geëffectueerd met betrekking tot de onderdelen van de huishouding van de districten die als autonome taken en als in medebewind overgedragen taken door de districten worden uitgevoerd. Richtlijnen voor het opstellen van de districtsbegroting zijn bereids door de Minister van Financiën goedgekeurd.

Met het oog op de waarborging van het beginsel van de eenheidsstaat kent de Wet Regionale Organen een logische afbakening van de grenzen van de autonomie van de districten. Met hetzelfde doel voor ogen voorziet de wet ook in verschillende gevallen en vormen van toezicht op de uitoefening van bevoegdheden door de districten. Ten aanzien van de regelgevende bevoegdheid van de Districtsraad wordt voorzien in repressief toezicht van De Nationale Assemblee en preventief toezicht van de Regering en van de besluiten van de Districtsraad die geen algemeen karakter hebben wordt repressief toezicht uitgeoefend door de Minister van Regionale Ontwikkeling met de mogelijkheid van beroep bij de President. De Wet kent ook een aantal gevallen waarin districtsorganen worden opgedragen om bij de uitoefening van hun bevoegdheden richtlijnen van de Regering of instructies van de Minister in acht te nemen. Dit sturend toezicht past bij een proces van opstart van gedecentraliseerd Districtsbestuur.

B. Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 1

Belangrijke veronderstellingen van de definitie van districtsfunctionarissen zijn:

- a. dat districten voor wat betreft hun rechtspositie van districtsfunctionarissen niet worden beschouwd als 'uitgezonderde rechtspersonen' als bedoeld in artikel 1 lid 2 van de Personeelswet en

b. dat districtsfunctionarissen in dienst zijn van het Land.

Degenen die ingevolge artikel 3 lid 4 van de Personeelswet als arbeidscontractanten in dienst zijn van het district worden beschouwd als werknemers van het district (districtspersoneel).

Bestuursportefeuilles ontstaan door groepering (bij districtsverordening) van de activiteiten die tot het dagelijks bestuur van het district behoren. Degenen die belast zijn met de leiding over de coördinatie, de administratie en de financiën van het district (respectievelijk de Districtscommissaris, de Districtssecretaris en de Districts administrateur) maken *qualitate qua* deel uit van het Districtsbestuur. De overige leden van het Districtsbestuur zijn districtsfunctionarissen die door de Districtsraad als zodanig zijn benoemd.

Artikel 3

De Districtscommissaris is niet langer voorzitter van de Districtsraad. Het is tenminste twijfelachtig of deze voorziening in overeenstemming was met de tweede volzin van artikel 162 van de Grondwet waarin uitdrukkelijk is bepaald dat 'de zetels in de Districtsraad worden toegekend aan de in de Ressortraden voor het betreffende district vertegenwoordigde politieke organisaties (.....)'.
De Districtscommissaris heeft een tweeledige positie. Hij is zowel orgaan van de centrale overheid als orgaan van het district. Als orgaan van het district is hij Hoofd van het Districtsbestuur belast met het dagelijks bestuur van het district. Autonome regelgeving en algemeen bestuur zijn bevoegdheden van de Districtsraad en vallen nu, behoudens betrokkenheid bij de voorbereiding van beleid buiten zijn verantwoordelijkheid.

Artikel 8 lid 2

Artikel 8 lid 2, waarin is bepaald dat De Nationale Assemblée als beroepsinstantie beslist over toelating van leden van de Districtsraad is vervallen omdat wordt uitgegaan dat de Districtsraad zelf bindend moet kunnen beslissen over de toelating van haar leden.

Artikel 9

Voor het functioneren van de Districtssecretaris als secretaris van de Districtsraad is gekozen als waarborg voor een goede institutionalisering van deze functie.

Artikel 13

De Districtscommissaris maakt 'als bestuursorgaan van het district' deel uit van het Districtsbestuur. Maar dat geldt niet voor de Districtscommissaris 'als ambtelijk orgaan van de centrale overheid'. Daarom is het gewenst dat de verplichting tot het verstrekken van informatie in artikel 13 lid 1 ook op de Districtscommissaris in de tweede hoedanigheid wordt gelegd.

Het is gewenst dat de Districtscommissaris en de overige leden van het Districtsbestuur in artikel 13 lid 2 wettelijk de bevoegdheid krijgen om uit eigener beweging aan de beraadslagingen van de Districtsraad deel te nemen en daarin een raadgevende stem te hebben.

Artikel 14 lid 2

De voorziening van artikel 14 lid 2 dient als gevolg van de toevoeging in artikel 13 lid 2 mede van toepassing te zijn op het Districtsbestuur.

Artikel 15 lid 2

De Districtsraad dient verslag te doen aan de minister, Staatsraad en De Nationale Assemblée. Om een tijdsruimte te creëren tussen de verslaggeving van de Districtsraad en het Districtsbestuur dient het verslag van de Districtsraad uiterlijk 1 (één) mei toegezonden te worden naar de minister, Staatsraad en De Nationale Assemblée.

Artikel 16

Dit artikel is gewijzigd zodat de bevoegdheden toekomen aan de Districtsraad. Uiteraard wordt het reglement ter kennisgeving gezonden aan de minister.

Artikel 25 lid 3

De bepaling als bedoeld in artikel 25 lid 3 is ontleend aan artikel 167 van de Grondwet en dient uit praktische overwegingen in de wet te worden herhaald.

Artikel 28

De leden van het Districtsbestuur zijn ambtelijke functionarissen. Als districtsfunctionarissen zijn ze in ambtelijke zin ondergeschikt aan de Districtscommissaris. In het Districtsbestuur zijn ze verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van besluiten van het Districtsbestuur. Ze vervullen met leiding geven aan de activiteiten van een bestuursportefeuille niet een 'zelfstandige functie' en ze zijn niet een zelfstandig onderdeel (zelfstandig bestuursorgaan) van het district. Elke beslissing van het Districtsbestuur komt voor verantwoordelijkheid van het gehele Districtsbestuur en een lid van het Districtsbestuur kan zijn collega's niet het recht ontzeggen zich met de hem speciaal regarderende zaken in te laten. Het Districtsbestuur treedt als collectief naar buiten.

Daarnaast worden een aantal districtsfunctionarissen, eveneens benoemd door de Districtsraad met de overige bestuursportefeuilles belast. De Districtsraad benoemt de overige leden van het Districtsbestuur door, na bij districtsverordening de overige taken van het Districtsbestuur in 'bestuursportefeuilles' te hebben verdeeld, een of meer 'districtsfunctionarissen' te benoemen tot leden van het Districtsbestuur en hen uit dien hoofde te belasten met de leiding van de activiteiten van bestuursportefeuilles.

Onverenigbaarheid van het lidmaatschap van de Districtsraad en het Districtsbestuur past bij het dualisme als grondslag van de relatie tussen Districtsraad en Districtsbestuur en voorgesteld wordt om dit wettelijk vast te leggen in lid 2 van artikel 28.

Het woonplaatsvereiste van artikel 28 lid 3 geldt voor leden van het Districtsbestuur. Voor de voorzitter geldt volgens artikel 31 lid 4 een striktere norm, vandaar de wijziging van artikel 28 lid 3.

Artikel 30a

Het nieuwe artikel 30a is een uitvloeisel van het controlerecht dat de Districtsraad ingevolge artikel 46 lid 1 heeft over het Districtsbestuur. Het lijkt wenselijk om uit overwegingen van rechtszekerheid in de leden 2 en 3 van artikel 30a een procedure voor vernietiging van besluiten van het Districtsbestuur wegens strijd met een districtsverordening of een besluit van de Districtsraad te introduceren.

Artikel 31

Het is nodig wettelijk vast te leggen wie het district 'in en buiten rechte vertegenwoordigt'. Deze bevoegdheid van de Districtscommissaris is opgenomen in lid 1

van artikel 31 en zijn bevoegdheid tot vertegenwoordiging van de Regering in het district, in een nieuw lid 2. Omdat het Districtsbestuur bestond uit ambtenaren van de centrale overheid was de koppeling in het oude lid 1 van de functies van de Districtscommissaris als Hoofd van het Districtsbestuur en als vertegenwoordiger van de Regering logisch. Maar bij een concept waarin het Districtsbestuur behalve uit de Districtscommissaris bestaat uit 'districtsfunctionarissen' is een redactionele scheiding van de twee functies te verkiezen.

Artikel 32a

Het nieuw artikel 32a betreft de organisatie van het Districtsbestuur. De in lid 1 bedoelde 'Districtsverordening betreffende nadere inrichting en regeling van het bestuur van het district' zal o.a. nadere regels stellen betreffende: a. de taken van het Districtsbestuur in relatie tot de districtshuishouding b. de verdeling van de activiteiten van de districtshuishouding in bestuursportefeuilles c. de functie- en taakomschrijvingen van de districtsfunctionarissen die als leden van het Districtsbestuur de leiding hebben over de activiteiten die zijn verdeeld over de bestuursportefeuilles.

Vanwege hun bijzondere positie wordt in de leden 2 en 3 aan de functies en verantwoordelijkheden van de Districtssecretaris en de Districtsadministrateur een wettelijke grondslag gegeven.

Voor de definiëring van de functievereisten en taakomschrijving van de Districts administrateur is voor de interim-periode een Reglement geconcipeerd. Reglementen voor de Districts Secretaris en de Districts Administrateur zullen in de toekomst deel uitmaken van de 'Regelingen' als bedoeld in lid 5.

Artikel 37 lid 1

De wet geeft specifiek aan ten aanzien van welke onderdelen van de huishouding de Districtsraad autonome regelgevende bevoegdheid heeft, te weten: a. de in dit artikel 37 lid 1 met name genoemde onderwerpen b. de elders in deze wet genoemde onderwerpen en c. andere bij staatsbesluit aangegeven onderwerpen. Deze beperking op het beginsel dat een autonoom orgaan elke taak op zich mag nemen die het de moeite waard vindt, is een uitwerking van artikel 169 lid 3 laatste zin van de Grondwet waarin is bepaald dat bij districtsverordening slechts onderwerpen kunnen worden geregeld die door de wetgever daartoe zijn aangewezen.

De lijst van onderwerpen genoemd in lid 1 is uitgebreid met 'nieuwe' autonome taken van het district. Hoewel de wetgever in artikel 37 lid 3 van de Wet Regionale Organen veronderstelt dat andere dan de in oorspronkelijk in artikel 37 lid 1 bedoelde onderwerpen bij staatsbesluit zullen worden aangegeven verdient de voorziening bij wet de voorkeur.

Artikel 37a

Door middel van dit nieuwe artikel 37a is de wettelijke grondslag gelegd voor de Districtsraad om haar medebewindstaken uit te voeren.

Artikel 38

Dit gewijzigd artikel 38 geeft aan dat districten, slechts indien en voor zover de wet daarin voorziet zelf betreft inkomsten in de vorm van belastingen en heffingen kunnen genereren.

Artikel 39a

Deze nieuwe bepaling van artikel 39a verwoordt de algemene kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van de Districtsraad ten aanzien van de gedecentraliseerde financiële taken van het district. De vaststelling van de desbetreffende uitgangspunten ter waarborging dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle worden voldaan, dient gelet op het belang daarvan te geschieden met in achtneming van daaromtrent gegeven voorschriften van de Regering.

Artikel 40 lid 2

Artikel 40 regelt in lid 1 de instelling van het Districtsfonds. Het Districtsfonds is ingevolge het bepaalde in lid 2 van artikel 40 de conduite van de inkomsten en uitgaven van het district. Vanaf de operationalisering van de decentralisatie zullen er drie categorieën inkomsten zijn. De eerste categorie bestaat uit inkomsten die door het district zelf worden gegenereerd uit de belastingen en heffingen, de verbeurdverklaring van goederen, en de inning van geldboeten. De tweede categorie bestaat uit algemene en bijzondere afdrachten uit Staatskas respectievelijk als bijdrage in de kosten van activiteiten uit hoofde van autonome bevoegdheden en ter bestrijding van de kosten van activiteiten die het district door de centrale overheid in medebewind worden opgedragen.

De derde categorie bestaat ingevolge lid 2 onder c uit eventuele andere bij staatsbesluit aan te geven inkomsten.

Artikel 41 lid 1

Nu de Districtscommissaris niet langer deel zal uitmaken van de Districtsraad is zijn bevoegdheid om ontwerpen van districtsverordeningen bij de Districtsraad in te dienen in artikel 41 geschrapt.

Artikelen 42, 43, 45

Voorgesteld wordt dat De Nationale Assemblee om praktische redenen niet belast blijft met het preventieve maar belast wordt met het repressieve toezicht op districtsverordeningen. Het preventieve toezicht komt dan te berusten bij de Regering en wordt geregeld in de nieuwe artikelen 42 en 43. In die regeling is de bijzondere procedure voor de gelegenheid geven aan een ieder om bezwaren tegen de totstandkoming van een districtsverordening kenbaar te maken niet gehandhaafd omdat een dergelijke specifieke wettelijk voorziening slecht aansluit bij het vertegenwoordigende karakter van de Districtsraad. Artikel 45 is vanwege het bepaalde in het nieuw artikel 43 overbodig geworden.

Artikel 47

In artikel 47 lid 1 onder d komt de verwijzing naar andere inkomsten en uitgaven die krachtens wet aan de Districtscommissaris zijn opgedragen te vervallen omdat dergelijke inkomsten indien het in medebewind taken betreft, als bijzondere afdrachten in het Districtsfonds worden gestort. Het is niet de bedoeling dat het Districtsbestuur buiten het Districtsfonds inkomsten en uitgaven beheert.

Lid 2 van artikel 47 paste in het bestel waarin het Districtsbestuur behalve de Districtscommissaris bestond uit vertegenwoordigers van de Ministeries. In het kader van gedecentraliseerd bestuur dragen de bevoegdheden die het Districtsbestuur ten behoeve van het dagelijks bestuur van het district uitoefent, zijnde bevoegdheden die ontleend worden aan de wet of voor medebewind taken bij wet aan het Districtsbestuur zijn toegekend, een zelfstandig karakter.

Artikel 54 lid 2

Volgens dit artikel oefent de Minister door het geven van richtlijnen omtrent de inrichting van de begroting daaromtrent sturend toezicht uit. De begroting zelf is niet onderworpen aan toezicht maar uiteraard zal de centrale overheid belangrijke invloed hebben op de begroting aangezien zij het merendeel van de fondsen (in de vorm van een algemene afdrachten en van bijzondere afdrachten) uit de Staatskas aan het district beschikbaar moet stellen.

Artikel 61

Artikel 61 regelt de maatregelen die getroffen kunnen worden indien het Districtsbestuur haar taak verwaarloost. Er moet echter een onderscheid worden gemaakt tussen 'taakverwaarlozing' door het Districtsbestuur bij de uitvoering van taken die hun oorsprong vinden in districtsverordeningen of besluiten van de Districtsraad en 'taakverwaarlozing' van wettelijke taken of taken die in medebewind aan het Districtsbestuur zijn opgedragen. In het eerste geval ligt het voor de hand dat de Districtsraad de taken zelf overneemt. In het tweede geval zal de Minister na constatering van de verwaarlozing een functionaris aanwijzen die tijdelijk met de betreffende taken belasten.

Gegeven te Paramaribo, de .....

R.R. VENETIAAN